

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „KOROŠKI SLOVENEK“.
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Politično in gospodarsko društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

**List za politiko,
gospodarstvo in prosveto**

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrtletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrtletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—

Manjšinski kongres v Bernu.

Manjšinski kongres se je vrnil v Švico. Lani je bil na Dunaju, kar je seve za udeležbo manjšinskih zastopnikov veliko ugodneje, toda spremembe v Nemčiji so silile, da se je kongres sklical letos spet v Švico. Saj je to država, v kateri žive štirje narodi medsebojno v miru in so tako živ. dokaz, da ni treba, da bi se narodi gledali kot pes in mačka. V lepem in prijaznem glavnem mestu švicarske republike so se od 16. do 19. t. m. zbrali zastopniki 28 manjšin iz 11 držav. Zvezna vlada je dala na razpolago dvorano svoje državne zbornice. Sploh se je švicarska vlada izkazala zelo gostoljubno. Na nedeljo, dne 17. sept. je povabila vse manjšinske zastopnike na izlet na krasno točko Gurtenkulm, kamor jih je peljala žična železnica, in jih tam pogostila.

Kongres kljub osemletnemu delovanju in številnim težočam ni nič izgubil na svoji privlačni sili. Priglasila se je nova manjšina Galiegov iz Španije, ki šteje okoli 2 milijona ljudi in je tretja manjšina iz Španije, zastopana na kongresu. Vsaka manjšina pač čuti, da je osamljena slaba, združena z ostalimi manjšinami pa vsaj tako močna, da jo mora večinski narod upoštevati. Še bolj pa mora Evropa upoštevati manjšine, če vidi, da se 40 milijonov ljudi bori za svoje človečanske, naravne pravice, če vidi toliko ljudi nezadovoljnih, kar jo bo prej ali slej prisililo, da ustreže manjšinam, če hoče utrditi mir med narodi. Kongresi pa se že od vsega začetka varujejo, da bi napačili razne vlade. S takimi napadi se usoda manjšin ne bi ublažila. Pač pa skušajo manjšinski zastopniki z umskimi razlogi prepričati Evropo, da mora v interesu evropskega miru rešiti manjšinsko vprašanje. Zato so vsi govori v glavnem splošnega značaja in tako je bilo tudi letos.

Ta previdna uredba mora prestati marsikatero težko preizkušnjo, ker pač pride vsaka manjšina na kongres s svojimi težnjami. Letošnji kongres je imel tako preizkušnjo, ki jo je pa po spretnosti predsednika Slovenca dr. Wilfana dobro prestal. Židovske manjšine so namreč že pred kongresom zahtevale, da obsodi kongres postopanje nemške vlade proti nemškemu židom. Temu so se protivile nemške manjšine in so naglašale, da nemški židje niso organizirani kot manjšina, ampak so se vedno prištevali večinskemu narodu, se torej šteli za Nemce. Če Nemci sedaj hočejo ohraniti svoj narod čist in brez tuje krvi ter hočejo izločiti vse, kar ni nemške krvi, se jim ne more braniti. Kongres se bo zamogel pečati z židovskimi težnjami šele, ko se židje organizirajo kot manjšina. Črnogledi so že mislili, da se bo kongres na tem vprašanju razbil. A se ni, ker je prepotreben. Zanimiv pa je bil ta boj že vsled tega ker so nemške manjšine prvič povdarjale, da nemški narod ne le obsoja vsako raznarodovanje, ampak da celo dela na to, da se iz nemškega naroda izloči vse, kar ni nemške krvi; to se pravi: kdor je rojen žid, naj ostane žid in naj si ne prizadeva biti Nemec; kdor je rojen Poljak, naj ostane Poljak in nemški narod ga bo spoštoval, če spoštuje svojo poljsko narodnost. Pokazalo se je Nemcem na usodo lužiških Srbov pod novo vlado, odgovorili so, da je ta usoda prehodnega značaja in da se jim bo godilo boljše kakor prej, ko se razmere ustalijo. (Bomo videli!) Iz tega se vidi, da so nemške manjšine zavzele stališče, kakor ga mi vedno zagovarjamo: vsak naj ostane to, kar je, vsak naj spoštuje svoj narod in naj spoštuje vsakega,

ki ostane zvest svojemu narodu in mir bo med ljudstvi. Kongres se je pridružil temu nazarju. Bil je itak že od vsega početka proti vsakemu raznarodovanju in zato ni mogel drugače, kakor da je šel korak naprej in priznal vsakemu narodu pravico, da sme odklanjati vsakega, ki ni njegovega rodu in njegove krvi, pa naj bi še tako rad postal njegov član. Pač pa je kongres povdarjal, da mora večinski narod, če se hoče čistiti tujerodne primesi, tej priznati prostosti in pravice, ki grejo manjšinam, to je pravico do rabe in negovanja maternega jezika, do manjšinskih šol, gospodarske enakopravnosti itd. Židje s tem stališčem kongresa niso bili zadovoljni in se zato niso udeleževali sej, izstopili iz kongresa pa tudi niso.

S tem je bila rešena zadeva, ki je delala kongresu težave vse dni zasedanja. Prinesla

je jasnost v vprašanje, kdo pripada k enemu narodu in kdo ne. Da se kdo priznava n. pr. k nemškemu narodu, ni še dovolj, biti mora tudi nemške krvi in nemškega rodu, potem šele ga prizna nemški narod za svojega člana. Nemške manjšine, ki so najmočnejše na kongresu, so tedaj zavrgle subjektivne znake, to je priznanje, kot edino veljavne za pripadnost k narodu in zahtevajo, da se priznanje strinja tudi z objektivnimi znaki, to je s pokoljenjem.

Ta zadeva v obliki, kakor se je na kongresu razvijala, niti ni bila na dnevnem redu. Na dnevnem redu so bila vprašanja o krajevni avtonomiji, o veri in jeziku, o delovanju Zvezne narodov v preteklem letu, o narodni skupnosti in o organizaciji kongresa. Toplo se je kongres zavzel tudi za gladujoče v Rusiji. Poročilo o vsem tem prinesemo prihodnjik.

Kanclerjev usodni korak.

Pisali smo v uvodniku zadnje številke o kanclerjevi besedi: Časi, ko je vladal liberalni kapitalizem, so mimo. Časi, ko je gospodovala liberalno-kapitalistična družba, so prešli. Časi, ko je diktiral liberalni kapitalistični gospodarski red, se nehali. Tudi doba marksističnega zapeljevanja ljudi se je preživela. Mi hočemo ustanoviti socialno, krščansko in nemško Avstrijo, zgrajeno na stanovskih osnovah pod močnim vodstvom državne oblasti. — Kanclerjeve besede so rodile prava dejanja!

V noči na 21. t. m. je dr. Dollfuss docela nepričakovano razpustil sedanjo vlado in takoj nato predložil predsedniku Miklasu sestavo novega vladnega kabineta. V novi vladi je kancler poleg vladnega vodstva prevzel še zunanje, kmetijsko in vojni ministristvo, pridržal v ostalem krščansko-socialne ministre in imenoval majorja Feyja za podkanclerja. Za ministristva, združena v njegovi osebi, je imenoval državne tajnike, ki so nepolitične osebe. V novi vladi niso dosedanji vicekancler Winkler, minister Schumy in vojni minister Vaugoin. Kancler je s tem korakom mahoma rešil vprašanje naraščajoče napetosti med Landbundom in Heimwehri. Obenem je napovedal, da se v najkrajši dobi ustanovi v posameznih deželah poseben deželni in stanovski svet, ki bo z nasveti in pomočjo stal vladi ob strani.

Zvezni predsednik je ob zaprigrigini nove vlade izrekel med drugim sledeče: Pravičnost je prva in glavna postava vsake države, pravičnost napram vsakemu državljanu je glavna postava vsake vlade. Nova vlada je poklicana, da ustvari osnove nove države, ki jih tirja naša doba in ki bodo edine zajamčile našo varnost in dobrobit.

Kanclerjev korak je bil visoko na času. Kljub razpustu narodno-socialistične stranke v državi njeni člani nadaljujejo svoje nelojalno delo. Vladi se je nedavno posrečilo odkriti na Dunaju tajno hitlerjansko organizacijo, ki se je skrivala pod tujim imenom. Organizaciji so pripadale ugledne osebnosti in se je nameravala v kratkem pridružiti nacionalno stanovski fronti Landbunda, da bi ostala nemotena v svojem delovanju. Resnost položaja je nadalje nakazal slučaj Alpin-montanske družbe, največjega industrijskega podjetja v državi, ki je pod vplivom narodnih socialistov v upravnem svetu s postritvijo delavskega polžaja skušala dovesti državo do

težkih gospodarskih motenj in do gospodarske katastrofe. Iz dežel — posebno iz Koroške in Tirolske — so prihajala poročila o ogroženem položaju vladnih pristašev in o naraščajoči državnosti hitlerjancev. Vse to je prisililo vlado k odločilnemu koraku: h popolni diktaturi.

S tem korakom pa je vlada prevzela zadnjo in največjo odgovornost. Ni prevzela odgovornosti napram stranki ali strankam, marveč napram avstrijskemu ljudstvu in v prvi vrsti napram radikalizirani narodno-socialistični in socialistični mladini, ki doslej tava v blodnjah in zmotnjah ter išče v nasilju in sabotaži duška svojim prigojenim težnjam. Nedvomno je nedavna izjava zaupnice solnograških socialdemokratov Dollfusovi vladi lep dokaz, da strankarska zaslepljenost ni neozdravljiva bolezen, vendar stoji še pretežen del socialistične množice pred težko odločitvijo med dose-danjimi sanjami proletarske nadvlade in nejasnimi upi nove dobe.

Neprimerno večja težkoča vladi pa je v hitlerjanstvu. Hitlerjanstvo ni katoliški in tudi ne dosledno krščanski pokret, marveč je zgolj otrok liberalizma in kapitalizma. A v njegovem programu so tudi točke, ki so vzete iz krščanske in katoliške posesti, tako povdarjanje družbe in naroda in katoliške posesti, tako povdarjanje družbe in naroda proti dosedanjemu liberalnemu pojmovanju osamelega poedinca, nadrejenost idealističnega stremljenja golim materialističnim nagonom, boj za čistoto narodne kulture in narodnega gospodarstva. Otrok je nedvomno boljši od očeta, saj se je tudi rodil proti njegovi volji. A potomec iste družine je, ki je odstranila Boga z domačega oltarja in iz svojih src ter na njegovo mesto postavila izprva osebno sebičnost in ob njenem polomu nacionalni egoizem.

Kanclerjeva borba je torej koncem konca borba za katoliški svetovni nazor, borba za Boga in njegovo kraljestvo na zemlji. Ta boj je najtežji, najostrejši med vsemi boji, ker ne gre za denar, posest, zemljo, osebno čast in slavo, marveč za Boga v dušah ne ene ali več oseb, marveč vsega avstrijskega naroda. Razumemo zato veliko iskrenost vodilnih avstrijskih mož o priliki katoliških dnevov, občudujemo odločnost njihovega nastopa v dosedanjem delu in jim z vso iskrenostjo naše slovenske duše želimo končno zmage, zavedajoč se, da so v taki bitki otroci sveta prebrisanjši od otrok luči.

Jugoslavija in Bolgarija se zblížujeta. Med obema državama je po dolgotnem sporu prišlo do polahnega zblížanja. Še nedavno smo poročali o posetu bolgarskih gospodarstvenikov v Jugoslaviji, kjer jih je narod sprejel z veliko prisrčnostjo. Za oktober napovedujejo posej bolgarskih škofov v Jugoslaviji. Po Jugoslaviji so pod vtisom porajajočega se novega prijateljstva dveh sosednjih slovanskih držav začeli ustanavljati posebna društva z nalogo, da pospešujejo zblížanje z Bolgari. Zanimanje za Bolgarijo je naraslo posebno o priliki sestanka obeh kraljevskih dvojic v Beogradu. — Bili bi torej prvi znaki jugoslovanske vigradi, ki naj združi in pomladi ves slovanski narod od Triglava do Črnega morja.

Poljska išče zopet francoskega prijateljstva. Poljski zunanji minister je nedavno obiskal Pariz v nalogi, da zopet utrdi zrahlanje vezi med obema državama. To se mu je tudi docela posrečilo. Naglasilo se je, da bosta Poljska in Francija odslej soglasno nastopali v mednarodnih vprašanjih in nadaljevali svojo dosedanjo miroljubno politiko. — Tesnejše zblížanje obeh merodajnih evropskih držav bo vsekakor blagodejnega vpliva na evropski položaj.

Nečuveno nasilje na Goriškem. Upravitelj goriške nadškofije je pričel izvajati oster pritisk na slovensko duhovščino. Poklical je v Gorico okoli 70 slovenskih duhovnikov in tam zahteval od njih, naj se odrečejo vsakega delovanja in poučevanja med slovenskimi verniki v maternem jeziku ter naj obenem obljubijo to s prisego pred nadškofom. Slovenska duhovščina se je tej zahtevi odločno uprla in odposlala na papeža spomenico, v kateri našteva trpljenje slovenskih vernikov radi pritiska na duhovščino. Obenem prosijo papeža, naj končno določi naslednika rajnemu nadškofu Sedeju in goriške Slovence reši nekrščanskega nasilnika.

Nemci v Čehoslovaški. Češki Nemci delajo vladi vedno večje težave. Med njimi je močna hitlerjanska propaganda, ki stopnjuje manjšinske zahteve do skrajnosti. Vse nemške stranke v Češki so pod vplivom te propagande ustanovile narodni svet, ki bo nekaka enotna fronta za zaščito manjšinskih pravic. Na ustanovnem občnem zboru tega sveta sta bila dva zanimiva in za novo miselnost čeških Nemcev značilna govora: Mirovne pogodbe naj se spremenijo, Češka naj stopi v najožje vezi z Nemčijo in Ogrsko ter naj opusti svoje prijateljstvo do Francoske in svoje obveznosti do Male antante. Nemci v Češki so danes okrepljeni po nacionalni revoluciji v Nemčiji in bodo odslej sledili Berlinu in ne več Pragi. — Navzoči državni komisar je nato seve ustanovni shod takoj razpustil. V češki javnosti vlada sedaj proti Nemcem ve-

liko ogorčenje in ni izključeno, da bo uspeh hitlerjanske propagande le poostrejev položaja nemške manjšine.

Oče naš.

Trpka je naša vsakdanjost. Polna je laži in prevar, krivice in nasilja in tako malo je v njej sonca in veselja. Zato ni čuda, da postaja naš pogled moten in brezizrazen in silijo v naše duše malodušje in v naša srca bojazen in obup. Sklonjeni smo k tlom od teže vsakdanje skrbi, prevzeti smo od neštetihi malih in velikih vprašanj dneva. Pozabili smo pogleda navzgor k zvezdam, prezrli vprašanje na jutri in pojutrišnjem.

Zato blagrujemo vsakogar, ki stoji nad neredom in vrvežem vsakdanjega dneva in ki ohranja jasen pogled, življenjski pogum in upanje. Poedinci okrog njega se borijo z vedno spet se usiljajočimi skrbmi, mislimi in novimi gledanji dneva, upi jim rodijo razočaranja, veselje se pretvarja v bolešt. Kot bilka v vetru se majejo na desno in levo, mož jasnega pogleda pa stoji vzvišen nad to res posvetno borbo in vsakdanjim nemirom razboletih duš. Kot bi stal na trdni skali in motril z nje drveče in ob pečinah se razbijajoče valove življenjskega morja.

Ljudstva blagrujejo narod, ki mu je njegovo delo in njegova molitev priborila jasen pogled v življenje in življenjsko borbo. Ne udaja se blodnim sanjem, svojih ciljev ne gradi v oblake, svoje veslje in svojo bol nosi z onim mirom, ki je lasten samo modrim in močnim. Govorijo mu zapeljive besede, dobrikujejo se in laskajo, drugi zopet mu grozijo in pretijo, a ne prvi in ne drugi ne motijo njegovega ravnotežja, ne ukradejo njegovega miru. Če stoji na višku, ne zlorablja svoje moči, marveč jo udinja v blagor sebi in sosedom. Če pa mu je naklonjena nemila, kruta usoda, ko mora zreti, kako zaslepljeni sosed tepta njegovo pravo in mu krade najdražje, kar ima: njegovo mladino in njegovo zemljo, ostaja v tem trpljenju vzvišen nad sovraštvom in zlobo; ne preklinja, le blagoslavlja.

Blagrujemo poedinca in narod, ki jima je dana najvišja modrost. In ta modrost je v presojevanju vsega tostranskega življenja iz vidika vekovitosti, Boga. Komur je človeštvo le ud veličastnega božje-človeškega telesa, kateremu je Kristus — Bog-človek — glava in sv. Duh njegova duša, kdor resnično veruje v veliki božji narod, v eno božjo družino svetnih ljudstev, le-ta edini je v posesti najvišje modrosti. Le-ta edini zamore zapopasti resnično bistvo človečanstva, narodnosti, občestva in poedinstva. Le iz vidika vekovitosti se podaja možnost neprisljlene, harmonične rešitve velikih svetovnih vprašanj kot so:

Starec je čul te besede, pa mu niso bile strašne; nasprotno — kakor tolažilo so mu zvenele.

„Uh-uh-uh,“ je zajecal, ali to je bil le dušek telesnim bolečinam.

Mati Planjavka je čepela na klopi pri peči, pa jokala ni več edina hči je še časih zahtela. Mati je sosedu Češku nekaj pošepetala na uho.

„Nekoliko časa pozneje je Češek zopet odprl usta.

„Planjavec — kaj — ko bi po može poslali? Dobro je, če človek uredi, kar je treba.“

Starec se je ozrl z medlim očesom vanj: „Kaj praviš?“ je dejal.

To je bilo prvo vprašanje, prvi govor po duhovnikovem odhodu.

„I, po može pošljimo — testament napravi!“ je vpil Češek in poizkusil se nasmehniti. „Saj tako — ni nič — vse ni nič,“ je dejal polagoma, pa nihče ni vedel, kaj ni nič ali kaj misli sosed s to besedo.

„Katere pa hočete?“ je vprašal Anton, ko oče ni odgovoril.

„Češek je tu, je rekel bolnik počasi, „potem pa Bunček.“

„Še eden mora biti,“ je silil Češek, ki je bil zvednenc v takih stvareh.

Planjavec je premišljal: „No pa Martinkovec.“

Društvo narodov, Pan-Evropa, razorožitev, manjšinsko vprašanje in še druga. — Novo, odrešeno stvarstvo smo. Narodi sveta, naša slovanska družina, naš slovenski narod, naša koroška domovina, naša dolina, naša župnija, naša vas, naš dom in mi sami smo deli, organizirani deli ene same velike božje države. Zato so tudi vsa vprašanja, bodijo sedaj svetovnega, človečanskega, narodnega, domovinskega ali zasebnega značaja, le delci enega samega, vse ostalo obsegajočega vprašanja: Kako postanemo in ostanemo živi udje velikega božjega naroda, organizirani člani ene same božje države; kako živimo življenje iz božjega življenja. Iz tega pogleda vstaja veličastnost Cerkve, njene molitve in daritve kot one skrivnostne vezi med Očetom in otroci, med vladarjem in podaniki, med Bogom in človekom.

Koroško slovensko ljudstvo! Tebi so govorne te besede, da v svojem trpljenju in svojih razočaranjih ne klonenš glave, marveč v podvojenem upanju ohraniš ravnotežje in ostaneš vzvišeno nad vsakdanjo zlobo in prevaro.

DOMAČE NOVICE

Jesen se je najavila s strahovitimi poplavami. Prvi jesenski devji so prinesli dolgo neurje, nebo je odprlo svoje zatvornice, reke so začele naraščati in so prestopile bregove. Dočim v naši deželi ni bilo večjih vodnih nesreč, je zadela nekatere kraje Slovenije poplavna katastrofa, kakršne ne pomnijo že desetletja. Cele pokrajine — posebno Dolenjska in Savinjska dolina — so pod vodo, po celih okrajih so raztrgane ceste, porušeni mostovi in jezovi. Cele vasi so zapuščene od prebivalstva. Ogromne vrednosti so uničene, velik del letošnje žetve je propadel. Celu dva otročička je pri Kamniku umorila strašna vodna pošast. Ljudstvo tekmuje v požrtvovalni ljubezni, narodna vojska je prihitela na pomoč, vlada je storila vse, kar je bilo v njeni moči.

Železna Kapla. (Proslava sv. leta pri D. Mariji v Trnju.) Primerno je bilo, da je Podjuna ravno pri Mariji v Trnju obhajala spomin sv. leta. Večkrat so Turki pridrveli v Kaplo, kristjani so iskali varstva in pomoči v utrjenem Marijinem svetišču v Trnju. Na predvečer letošnje jubilejne slovesnosti so prihajali romarji od vseh strani, v mraku pa se je pomikala proti cerkvi dolga dječka procesija. Po pridigi in slovesnih večernicah so romarji počastili in poljubili relikvijo sv. križa, ki jo hrani kapelska starodavna župnija. Na praznik Marijinega rojstva je bila Marijina cerkev pač premajhna, da bi sprejela številne romarje. Rano zjutraj so se začele sv. daritve, verniki so trumoma sprejeli sv. zakra-

PODLISTEK

Smrt na kmetih.

Janko Kersnik.

(Konec.)

Poslali so po duhovnika in ranocelnika. Prvi je prišel prej, potem drugi. Starec ni mogel več vpiti, ampak apatičen je bil bolj in bolj. Izpovedal se je, in ko ga je potem ranocelnik za silo obvezal, kakor je pač znal, je ležal mirno vznak in le časih, ko so bolečine postajale neznosne, se mu je izvil jako hripav „Uh-uh“ prav iz prsi.

Ranocelnik je odhajajoč postal malo na stopnicah pred vežo in Anton mu je odštel plačilo.

„Ne vem, bo li kaj z očetom, ali ne! Umrli bodo skoro gotovo!“ je menil zdravnik in potegnul rame kvišku. Hči je na glas zajokala, sin Anton pa ni izpremenil lica, niti zinil besede.

Pozno na večer je bilo, ko so stali vsi domačini okrog očetove postelje. Tudi nekaj sosedov je bilo navzočih.

„Nesreča, to je nesreča!“ je zmajeval z glavo sosed Češek.

„Umrli boš, Planjavec — umrl — tega noben padar ne ozdravi.“

Pol ure pozneje so sedeli vsi trije sosedi v sobi in tlačili in vžigali svoje pipe vivčke.

„Oh, oh, oh!“ je vzdihoval venomer Martinkovec, in „umrl bo, umrl bo,“ je trdil glasno Češek.

„Kako pa boš Planjavec,“ je vprašal Bunček.

„Uh-uh-uh!“ je dejal in položil glavo po strani proti zidu.

Od domačinov je ostala samo Planjavka v sobi, otroci in posli so bili šli venkaj po opravkih, ki so si jih izbirali. Nekoliko trenutkov je bilo tiho v sobi, bolnik je prvi izpregovoril:

„Zemljišče naj bode Antonovo,“ je dejal počasi in v dolgih odmorih, „drugim po osemsto, Micki pa še kosilo in posteljo in skrinjo, če se omoži...“

„Torej balo?“ je vprašal Češek.

„Ne, samo posteljo in skrinjo!“ potem so zopet vsi molčali.

„Pa pokopati me mora — z dvema gospodoma!“

„In za svete maše?“ vpraša Bunček.

„Sto goldinarjev za rimske maše, pa za cerkev tudi petdeset goldinarjev!“

„Pa za sedmino?“ se je oglasil Martinkovec.

„Tudi sedmino mora napraviti.“

„Par reci — koliko!“ je silil Martinkovec, ki je že sedaj požiral slino v mislih, kako se bo jedlo in pilo na njej.

mente, prihajale so procesije iz podjunskih župnij. Po prihodu in pozdravu mil. g. generalnega vikarja prelata Janeza Schmutzerja in mil. g. msgr. Valentina Podgorca se je vršila jubilejna procesija od Marijine cerkve po trgu do župne cerkve in nazaj. Veličasten je bil pogled na strnjene vrste mož in fantov pred Najsvetejšim, ki so vtopljeni v molitev javno priznali Kristusa Kralja. Slovesno sv. daritev se je vršila pod milim nebom sredi idiličnega pokopališča pri Mariji v Trnju. Na vzvišenem prostoru je žarelo na vse starni znamenje sv. leta — sv. razpelo — pod katerim je bil pripravljen oltar. Mil. g. kanonik Podgorc je v globoko zamišljenem cerkvenem govoru orisal pomen sv. leta in navduševal vernike za življenje po načelih Kristusa Kralja. Bodril je vernike, naj častijo Marijo Brezmadežno in zajemajo iz vira sv. Evharistije moč za čisto življenje. Ko je mil. g. generalni vikar obnovil skrivnost zadnje večerje in Kalvarije, smo doživeli jubilej sv. leta v polni meri. Kristus, kralj veseljstva, je stopil v našo sredo in se daroval za nas. Popoldne je bilo nadaljevanje slavja v trgu pri župni cerkvi sv. Mihaela. Starodavna gotska cerkev je bila tekom leta prenovljena in ta dan vnovič blagoslovljena. Nato je bil posvečen zvon sv. križa. Zvon je bil vlit v Inomostu in nosi na zunanji strani simbole sv. leta: iz velikega križa izvira sedem studentev, milosti odrešenja po zakramentih, spodaj je napis: V križu je zveličanje. Na drugi strani je krona Kristusa kralja in grški A in O (Kristus je začetek in konec), krona zvona pa ima vklesane besede: Slava troedinemu Bogu — mir ljudem. Pri slovesnosti sta domači mešani in moški zbor ubrano prepevala, zjutraj je z lepim petjem v Trnju nastopil tudi krepki moški zbor iz Žitare vesi. Kapelčani, posebno dekleta so se trudili, da so z obilnim cvetjem in vencami lepšali slovesnost.

Suha. Odkar je suška mladina zadnjič nastopila na odru, smo zadremali ter spali spanje „pravičnega“ do danes. Baje smo se z Ribničani rodili pod posebnim planetom. Radi molčimo, kadar bi bilo treba energičnega ugovora, radi pa vidimo malenkosti. Letos pa so se Sušanom odprle oči. Nad Suho kraljuje grad, idilična je njegova lega in njen sloves je moral prodreti celo do Dunaja. Kajti Suha je dobila nekega lepega julijskega dne obisk 60 gostov. Prvi prizor, ki se je nudil Suhanom, je bil nekam čuden. Mešanica šestdesetih študentov in študentk se je pomikala od postaje proti Suhi. Večina je nosila edinole angleške kopalne hlačke. Temu nastopu dunajskih „gostov“ se je prebivalstvo čudilo, ker je sicer vajeno, da letoviščarji spoštujejo pristnost in nepokvarjenost čuta podeželskega ljudstva. Letoviščarji so se nastanili v gradu in odtod so v svojih pohodih poplavili vso okolico. Tako se je prvi

„Bo že vedel, in bo — vedel!“ je zavrnil bolnik, ki je govoril vse razločno, dasi pretrgano.

Molčali so sedaj, čeprav jim je bilo vsem še nekaj na jeziku.

„Kaj pa meni?“ se oglasi Planjavka tam izza peči.

„Materi pa — doto, ki jo ima v zemljišču in pa živež do smrti — pa kot — pa — obleko.“

„In drugega nič?“ je zajavkala starka!

„Torej za to sem se trudila in delala kakor črna živina?“ Spustila se je v glasen jok.

„Saj sem se jaz tudi,“ je vzdihnil Planjavec.

Ženica je tarnala, a nihče izmed mož ni imel razuma za njeno bol, izprva polagoma, potem vedno silneje, da se je postelja tresla.

„Umrli bom!“ je zdajci rekel na glas in se krčevito skušal skloniti kvišku.

„Luč, luč!“ je vpila dekla. „Molite, molite!“ je velel Bunček, in mati Planjavka je pričela moliti na ves glas. Vsi so poklekli po tleh, samo Anton na klop ob peči. Preden so izmolili nekaj očenašev za verne duše v vicah, je imel Planjavec vse zemeljske skrbi in bolečine za sabo. Ženske so jele jokati, možje pa so se razšli na vse kraje.

Sedaj živi Antonov rod na Planjavi, trd in mehak, sirov in nežen, krepak in zdelan, samogolten in dobrosrčen, dober in slab kakor si ga ogledaš. Pa kadar mrjo ti ljudje — jaz sem jih že videl mreti — smrti se ne boje.

prizor venomer ponavljal, celo pred šolsko mladino. Izvedelo se je, da so letoviščarji člani socialistične organizacije „Rote Falken“ in da je bila polovica od njih židov. Nadalje je postalo znano, da so dobivali ti študentje od dunajske občine dnevno doklado 3 šil. na osebo. Na ljstvo je njihov nastop vplival vsakakor demoralizirajoče in se samo čudimo, da se ni našel nikdo, ki bi bil tem letoviščarjem nudil kratek pouk o dostojnem obnašanju na deželi. Nadejemo pa se, da nas Duňaj s takimi gosti ne preseneti več in bo vedel ceniti naše mnenje, da je moralna škoda takih presečenj večja od morebitnih gmotnih koristi.

Selitveno naznanilo prilagamo današnji številki. Trgovca s kuhinjskim orodjem Matevž Seher se preseli še ta mesec iz Lidmanskega ul. 39 v prodajne lope ob Kolodvorski cesti in pričakuje, da bo deležen tudi v novih prostorih obilnega obiska.

Kakor ta gospodinja

123

uporabljajo
milijoni k zajutрку:
seveda **Kathreiner**
pristno Kneippovo sladno kavo

Od Zile. Veliko novic se s časom nabere, pa smo nekam počasni z dopisovanjem. Da nas popolnoma ne pozabite, naj sledijo danes najvažnejše novice iz naših krajev. Dunajska počitniška akcija je poslala v strajevasko občino 9 otrok na oddih. Izprva nekoliko boječi so se otroci naših krajev in ljudstva prav kmalu privadili in smo se mi z njimi prav dobro razumeli. Č. župnik gorjanski so jih večkrat obiskali in prijaznega gospoda so otroci takoj vzljubili in jih večkrat posetili na njihovem domu. Ko so odhajali, so jim ljudje poklonili vsakemu po en pravi zilski „šartelj“ v slovo. — V Draščah je umrl spoštovani cerkveni ključar Pavl Šumi, pd. Šaj. Dne 18. t. m. smo ga spremili na zadnji poti v velikem številu. Ugledni Šajevi družini naše toplo sožalje! — Letina je prav dobra in tudi s pridelkom koruze smo letos zadovoljni. Mnogo smo spravili sena in letos ga boste lahko kupovali pri nas. — Predzadnje nedeljo je bil pri nas žegen; izprva oblačno vreme se je proti koncu razsončilo in mnogo doprineslo k lepemu razpoloženju. — Opaža se nadalje, da pada število brezposelnih in da je vlada z uvedbo prostovoljne delovne službe zadela v pravo. Z lepo uniformo se fantje podajajo pojoč na delo proti Podkloštru, kjer popravljajo cesto in bodo izravnali vse ovinke in dosedanje ovire. Zadovoljni so in tudi nam bo prav, da se bomo lahko ponašali s krasno prometno zvezo z Beljakom. — V političnem oziru je opazati neko iztreznjenje. Ne nasedamo več praznim obljubam hitlerjancev ali nacionalnih Landbundovcev, marveč gojimo vedno večje simpatije za sedanjo vlado in njeno delo. Pač pa se je udeležilo graškega zborovanja nacionalno-stanovske fronte med drugim okoli dvajset Zilank v narodni noši. Bile so po večini iz Blač in Bistrice. — No drugič pa še o čem drugem.

Sele. (Ravno.) Ravno ob sklepu šolskega leta sta se med otroci razširili kar dve nalezljivi boleznii: ošpice in davica. Dvanajst otrok so morali poslati v celovški bolnišnico. Bolezni sta zahtevali 4 smrtne žrtve. — Cesto od cerkve do Trkla bodo letos menda razširili in izboljšali, pri Spodnjem Jugu pa preložili. Poprave se bodo izvršile v prostovoljni delovni službi, ki prikazuje drugod prav lepe uspehe.

Št. Vid v Podjuni. V noči na 22. t. m. smo imeli neprijeten obisk. Tatje so vlomili v tukajšnjo pošto. A niso imeli sreče, ker so po zadnjem vlamu postavili na pošti novo, težko blagajno. Več sreče so imeli v občinski pisarni, iz katere so odnesli 30 šilingov. Pričakovali so najbrže več in da bi bili vedeli o uboštvi občinske blagajne, bi se bržkone ne bi bili trudili.

Mohliče. (Dvojni umor.) Pod tem naslovom smo prinesli v sedmi naši letošnji številki novico, da je pri Petru v Podkrinju umoril Šerjakov Jofej svojo sestro Petrinjo in ustrelil potem samega sebe. Danes pa moramo poročati, da je bil Peter zaprt in da je že priznal, da je oba umora — na ženi in svaku — izvršil on. Porotniška obravnava obeta biti zanimiva. — Pač ne ostane ničesar skritega pod tem božjim soncem!

Železna Kapla. (Smrt.) V noči na 20. t. m. je nenadoma umrl zadet od srče kapi župan belske občine g. Jakob Piskernik, pd. Boštel v Lobiku. Nenada žalostna novica je presenetila vsakogar, kdor je poznal še čvrstega 60letnega moža, to grčavo našo slovensko korenino. Najbolj je zadel težki udarec Boštelovo družino samo, ker je z njimi zgubila najskrbnejšega očeta in gospodarja. Občina pa je z njim izgubila spoštovanega in uglednega predstojnika, ki je svoj težki in odgovorni posel vršil z vzgledno vestnostjo in ljubeznijo. Zato se je njegova pogreba kljub dežju udeležila skoroda vsa občina in tudi mnogo tržanov. Č. župnik Zechner se je od rajnekega poslovil v mehkih, tolažbe polnih besedah, povdarjajoč njegov pravični, krščanski značaj. V imenu občine je vzel od umrlega župana slovo č. župnik Zupan z Obiskega. Še so zapeli domači pevci žalostinko v slovo rajnkemu prijatelju in bivšemu predsedniku izobr. društva. In zemlja, iz katere je vzrastel v nenavadno močno osebnost, ga je vzela v svoje naročje. Sveti naj mu večna luč, Bošteloovi družini naše toplo sožalje!

Goriče v Zilski dolini. (Poštar Mihorl umrl.) V torek, dne 19. septembra smo pokopali tukaj Luko Mihorl, ki je bil od leta 1894, odkar imamo železnico in pošto, naš poštar. Bil je tudi enkrat naš župan in večkrat načelnik šolskega sveta. V svojih mladih letih, za časa Andreja Einspielerja in „Mira“ tja do nove železnice in poštarije je bil navdušen Slovenec, vrl narodnjak. Sicer pa je tudi slavni Ilirčan, MarijaMajar Zilski, tukajšnji rojak. V soboto pred pogrebom je šel s konjem in vozom na njivo po krmo za nedeljo, konj se je pred nekim avtom splašil, mož je tako prišel pod voz in v smrt. Na grobu mu je v slovo govoril č. župnik Meierhofer iz Blač. Ena njegovih treh hčerk se je omožila s tamošnjim postajenačelnikom, ki je bil rodome Čeh in se sedaj nahaja v službi na Čehoslovaškem, druga je vzela učitelja Muberja, ki je sedaj v Št. Pavlu ob Zili, tretja, Roza, je sedaj njegova naslednjica na hiši in na pošti. Rajni je bil že osemindeset let star. Naj počiva v miru!

Drobiž. Deželni zbor je v svrhe vravnoteženja dež. gospodarstva določil svoto 7.916.750 S kot celotne predvidene izdatke za šolstvo, umetnost in znanost. Istočasno se je sklenilo, da se zniža število učiteljev ter odpušči po eno učno moč tam, kjer se lahko združi dva razreda ali vrši pouk dveh razredov izmenjavaje. Opuščene bodo predvsem omožene učiteljice. — V okvirju načrta prostovoljne delovne službe namerava vlada izvesti popravo nekaterih cest oz. njihovih delov, tako cesto Vrba—Beljak, Beljak—Podklošter, Grabštanj—Kapla, Marija na Zili—Beljak, nadalje so bo nanovo postavilo most čez Zilo pri Čajni. — Iz nar. soc. stranke je bil izključen bivši posl. Moritz Czeitschner v Beljaku. — V Hofgastein-u je umrla grofica Plater-Syberg, mati princev Friedericha in Eduard Liechtenstein v Rožeku. Pogreb se je vršil dne 21. t. m. v Rožeku. — Dne 15. oktobra bo v celovški stolnici slovesno posvečen v pomožnega škofa krške škofije kn. škof kancler vzv. dr. Andrejas Rohrachner. — Razpisane so župnije Vrata, Krčanje in Borlje.

Inserirajte v Koroškem Slovencu!

NAŠA PROSVETA

Vsi ena družina!

Pravijo, da ima Hitler dva vneta pristaša: mladino in žene. Isto velja za italijanski fašizem in ruski boljševizem. Stremjenja po vezanosti poedinca v družbi — to je bistvo modernih pokretov fašizma in komunizma — ima močno oporo v mladini in ženstvu. Odkod ta pojav?

Kapitalizem in razumarstvo sta potisnila ob stran vse, kar je kakorkoli zvezano s čustvom in srcem. V življenju je samopašno zagospodoval mož s svojo tehniko in svojim nemirnim, izostrenim, na vse strani neugnano vrtajočim duhom. Zato je postal svet mladine in žene samo še uboren, bolj ali manj potreben, bolj ali manj sladak ali grenak privesek. Vse javno, občestveno življenje je šlo mimo tega čustvenega sveta in preko njega. Pod tem pritiskom se je slednjič sprožil odpor posebno v mladini, ki je pričela svoje pravice do življenja vedno bolj naglašati. Kakor vse vezi med stanovi in posamezniki, je ta doba raztrgala tudi vez med mladim in starim svetom, h čemur je pripomoglo še dejstvo, da je svetovna vojna izločila srednjo, vezočo generacijo, mladina se je začela s svojim pristnim idealizmom boriti za tesno povezanost naroda in družbe, ker je njeno raztrganost najbridkeje občutila in zaradi nje največ trpela. Že drugo desetletje mora gledati, kako izločata gnili gospodarski in kulturni red člane njenih vrst iz reke življenja in jih neusmiljeno puščata na produ. Ko so potem v skrajni stiski ruskega, italijanskega in nemškega naroda prihajali Lenin, Mussolini in Hitler z novo vero v narod in družbo, v kateri je bil dobrodošel in je našel svoje mesto prav vsak, kdor se tej veri ni protivil, v prvi vrsti pa vsi, ki so bili doslej zapostavljeni in zavrženi in čisto izrecno tudi mladina — ali ne bi bilo čudno, če ne bi bila mladina tega novega reda z veseljem pozdravila in se mu z zanosom zapisala.

Hitlerizem je postavil načelo: narod je nerazdeljiva enota, brez razlike starosti njegovih članov, spola in stanu. Kar boli enega, boli vse in blaginja vseh je tudi blaginja vsakega posameznika. To se pravi narod je ena sama družina in v tej družini zavzema žena tisto važno mesto, ki gre materi v vsaki zdravi družini. In v tej družini zavzema mladina isto vlogo, ki jo ima po sebi otrok med stariši. Kako ne bi mladina na to z veseljem pristala?

Saj Hitler s tem ni povedal nič novega in je to v bistvu staro krščansko načelo. Mladina se tudi vedno zvesto oklepa cerkve in se je bo tudi v bodoče. Toda v kapitalističnem in svobodnjaškem družabnem redu to načelo ni uveljavljeno, zato mu mladina med prvimi obrača hrbet in se oklepa novega.

Mladina more mnogo prenesti, samo tega ne, da bi se jo kakorkoli zapostavljalo, prikrajšalo in bi morala biti zato jezna in žalostna. V zavesti, da je ona nositeljica bodočega desetletja, ne miruje prej, dokler si ne izvojuje svojega mesta v narodni družini in v njej ne upostavi soglasja in ljubezni. V tem svojem boju zna biti seve tudi brezobzirna in čestokrat, če ji je usojena trda in kruta borba za mesto v narodu in narodni družini, vrača krivice z isto trdoto in krutostjo. Žena pa varuje materinski princip v družini in sreča je za njo, če ga more uveljaviti tudi v narodnem življenju. Tako ji v boju mladih s starimi vedno pritiče naloga izravnavanja in odprave nesoglasja. Enako kot mladina trpi tudi ona z vsemi tisoči in milijoni, ki ostajajo na cesti brez kruha in strehe, medtem ko drugi sedijo na varnem in gorkem ali celo v razkošju in preobilju.

Hitlerizem idealne organizacije naroda-družine ne bo izvedel čisto in dosledno. Že zato ne, ker narodne družine ne pojmuje vsečloveško in krščansko, marveč ga omejuje na nemško pleme in še tu le na najozžje somišljenike. Vendar je zadal kapitalističnemu in liberalnemu razrednemu redu na svetu močan sunek. Ta red je bil mladini in družini sovražen, čeprav je znal to prikriti.

V malem se ta boj mladih s starimi ponavlja v vseh narodih, četudi ne s tako silo kot

trenutno v nemškem narodu. Blagoslov je narodni družini, če se predvsem njeni sedanji voditelji tega boja dobro zavedajo in pravočasno odstranijo vse sledove kapitalizma in svobodnjaštva.

V nedeljo dne 1. oktobra vsi prijatelji naše pesmi v Galicijo! Pevska prireditelj domačih in sosednjih zborov se vrši pri Ogrinu in sicer od 3. ure pop. do 6. ure zvečer. Pevski spored je izredno pester, med sporedom govori zvezin zastopnik. Vstopnina 50 g, čisti dobiček se nakloni revežem gališke občine. Osrednji prosvetni odbor.

Proti svoječasni prepovedi pevske slavnosti pri mostniku ob Galiciji je Slovenska krščansko-socialna zveza za Koroško vložila priziv za zvezni kanclerski urad, ki ji je nanj dostavil te dni sledeči odgovor: Priziv se zavrne s pripombo, da se s prepovedjo ni hotelo kratiti pravice slovenske manjšine na Koroškem do neoviranega društvenega delovanja. Vsled posebnih okoliščin kraja je bila ogrožena prireditelj in z motnjo javno varstvo in javni blagor. Odgovor zveznega kanclerskega urada je vzel osrednji odbor z ozirom na istotam ogroženo pevsko prireditelj koroškega Heimatbunda, ki se je vršila 17. septembra, na znanje.

GOSPODARSKI VESTNIK

Motovilec.

Motovilec je sicer splošno znana solatna rastlina in jo po naših krajih imenujejo ponekod tudi z nemškim imenom „Rapunzel“. A na deželi se jo še vse premalo pozna in čišla. Daje nam izvrstno, okusno solato ob času, ko je najbolj trda za zelenjavo. Skromna je ta rastlina tako, kakor malo katera druga. Raste povsod skoro v vsakem podnebnju in na vsaki količkaj obdelani zemlji. Vendar pa ji lahka ilovica bolj prija nego suha peščenica. Tudi se lepše razvija na dobro obdelani in pregnojni zemlji, nego na pusti. Posebne nege ne zahteva, posebno če prostor ni zapleveljen in če je seme čisto.

Motovilca sejemo od konca poletja do pozne jeseni v oktobru. Začetka avgusta sejan je uporabljiv že na jesen in v začetku zime. Če ga sejemo pa koncem avgusta ali septembra, bo goden pozimi in v rani spomladi. Pri nas sejejo motovilca navadno preostlo. Baecker pravi, da zadostuje za eden kvadratni meter 1 gram semena. Če pa vzamemo 2—3 grame na kvadratni meter, mora popolnoma zadostovati, ker gre na 1 gram okoli 1000 zrn in skali navadno do 70 odstotkov. Setev je treba podkopati ali z grabljami zagrabit, ker kali v temi. Ob suhem vremenu je treba setev povaljati ali pohoditi, potem gotovo izkali najkasneje v 14 dneh. Še bolj pospešimo in zagotovimo kalitev, ako setev obsenčimo ali pokrijemo in skrbimo, da se površina ne izsuši. Kdor hoče pozimi zlahka priti do motovilca, naj ga jeseni pokrije s smrekovimi vejami. Seme je kalivo 3 do 4 leta. Starejše seme je boljše od svežega.

Seme od motovilca pridelujejo ponajveč v močvirnatih krajih. Kupi se ga seve lahko v vseh semenskih trgovinah. Motovilca je več vrst. Najbolj razširjen je navadni, drobnolisti. Boljša vrsta je holandski širokolisti. Temno zeleni motovilec, ki naredi majhne glavice, je posebno okusen. Motovilec raste tudi divje po njivah in po drugih obdelanih krajih po vsej Evropi.

Vladna odredba glede cen za mleko. Vlada je razširila postavo o izravnalnem mlečnem fondu (Milchausgleichsfondgesetz) tudi na Koroško in upa s tem zasigurati primerno mlečno ceno. Za dovoz mleka srednje kakovosti v kraje Podkloster, Borovlje, Celovec in okoliške občine Trdnja vas, Šmartin, Št. Rupert in Št. Peter, Vetrinj in vas Zrelec, Kriva Vrba, Otok, Poreče, Log pri Škofičah, Vrba, Beljak in nekatere nemške kraje je določena o s n o v n a cena 30 g franko dostavitveni kolodvor, če pogodbeni dela ne določita sama višje cene. Kmetijski minister bo na predlog koroške komisije za ureditv mlečnih cen pred-

vidoma določil naslednje cene in prispevke: Za Celovec in Beljak dostavitvena cena 40, cena v prodaji na drobno 44, za letovišča dostavitvena cena 40, cena v prodaji na drobno 44 g; za vse zgoraj imenovane kraje (izven Celovca, Beljaka, Št. Vda in letovišč) pa znaša dostavitvena cena 36 g, in prodajna cena 40 g. Primeri: Posestnik dostavlja mleko neposredno stranki v Celovcu; za mleko sme zahtevati 40 g za liter. Posestnik oddaja mleko malemu celovškemu trgovcu v razprodajo; za mleko dobi 40 g za liter. Posestnik pošilja svoje mleko zasebni celovski mlekarni. Ta mu mora plačevati mleko po 30 g. V prvem slučaju mora posestnik plačevati prispevek za izravnalni fond, v drugem slučaju ga plačuje mali trgovec, v tretjem pa zasebna mlekarna.

Letošnje sadje se bo prav dobro vnovčilo. V obče ga je malo in izjema so le nekateri kraji ali celo posestniki. Tem srečnim krajem in posestnikom priporočamo, da ne hite s spravljanjem in s prodajo ter da vse pripravijo, da svojo letino lepo berejo. Izplačalo se bo obiranju sadja posvetiti večjo pažnjo in priporoča se, da kmetovalci sadje z roko obirajo in vsako vrsto posebej spravijo. Že danes je povpraševanje po sadju, posebno po mešanem sadju za prešanje prav veliko. A cena še ni ustaljena, ker so kupci, čeprav jih je dosti, precej vzdržljivi.

V Št. Jakobu v Rožu in sicer v narodni šoli otvorijo sestre z novembrom šestmesečni gospodinjski tečaj, v katerem se bo poučevalo v gospodinjski teoriji in praksi ter nudilo tudi srčne izobrazbe. Prispevek po dogovoru z vodstvom, lahko se ga plača tudi v naturalijah. Prošnje je vložiti na vodstvo šolskih sester v Št. Jakobu.

Velikovški trg minulega tedna: Biki 60—80, pitani volji 901.—, vprežni volji 90—95, mladi volji 80—90, plemenske krave 6—85, klavne 50—70, telice 75—80, plemenske svinje 1.—1.20, plemenski prašiči 1.20—1.50, ovce 50, konji 250—400 S. — Jajca 11—12, sirovo maslo 2.80—3.60, stare kokoši 2.—2.50, mlade 1.40—1.70. — Pšenica 31—33, rž 19—20, oves 14, proso 26, ječmen 14, koroza 15, ajda 26, krompir 8, apno 5.—5.50, zeljnate glave 10—15 g komad, brusnice 25—30 g.

Dunajski zasebni kliring: Dinar 11.54, marka 216.54, lira 47.85, češka krona 25.41, dolar 611.92 šilingov za 100 enot tuje valute.

RAZNE VESTI

Prebrisani dečko: Neki gospodar je najel fanta, da bi mu ta črešnje obiral. Ker pa jih je fant več nesel v usta kot pa v košaro, mu je naročil, da mora drugi dan neprestano žvižgati, ko bo črešnje obiral. Prihodnji večer je gospodar videl tujega dečka, ki je prihajal iz vrta. „Kaj pa ti tu počenjaš?“ ga je ustavil. — „Onemu na črešnji sem žvižgal, medtem ko je on črešnje zobal, ker me je zato najel.“

Našim ugankarjem. Pred časom so kopali v nekem kraju za sledovi stare dobe. Zgodovinarji so namreč trdili, da se je na dotičnem kraju nekoč nahajala stara slovenska naselbina. Delavci so pri kopanju trčili tudi na raztresene kose granitne plošče. V te kose so bili vklesani poedini zlogi in črke. Po nepredvidnosti nekega delavca sta bili dve črki, ki bi znali biti slični ali celo enaki, pokvarjeni in nečitljivi. Pri rekonstruiranju plošče se je pokazal pred zgodovinarji sledeči napis: **BOGINRO D LOVEN KI SS.** — Po daljšem tuhtanju so zgodovinarji našli v napisu dokaz resničnosti svoje slutnje. Kako se je glasil napis na plošči? — Rešitev in imena rešilcev priobčimo v drugi naslednji številki. Zbor komisije bo pod predsedstvom celovškega strička obenem izmed rešilcev izžrebal one tri srečne, ki dobijo za pravilno rešitev lepo književno darilo.

Za tiskovni sklad so darovali: Prapotnik Matija, Straža vas, 2; Črnijska družina, Zgornja Vesca, 3.60; Bayer Štefan, Loga vas, 4; Jiša Karel, Novy Jachimov, 4; Zupan Ignac, Obirsko, 5 S. Klub koroških Slovencev v Mariboru 200 Din. Vsem darovalcem najpriskrnejša hvala! Da bi našli prav mnogo posnemovalcev!